

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 1. Origines Pelagianæ Sectæ Princeps.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

HISTORIÆ PELAGIANÆ LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

Origenes Pelagiana Secta Princeps.

Pelagianæ hæreseos primordia quidam altiùs deducentes parem eandem Orbis natalibus dixerunt, non ut illi quidem ex originis antiquitate, ut in urbium ac regnorum initiis, à præclaris quibusque scriptoribus fieri mos est, aliquod nobilitatis pondus adjicerent, sed ut execrabilis sectæ jam inde ab Orbe condito humano generi insidiatæ infamiam posteritati propagarent. Angelorum rebellantium, ac primorum hominum facinus recolunt, cum utriusque divinæ providentiæ auxiliis exclusis, propriorum bonorum auctores sibi & esse, & dici, detestandâ superbiâ voluere. Hunc quidem errorem vix nato homini malis dæmonis artibus instillatum Philosophorum celeberrimi, quos Stoicos dixere, acutissimis disputationibus promoverunt, dum cæteris Numini votis remissis, uni virtuti per nos nobismet comparandæ sedulo insudandum esse docuere. Hinc nihil magis in eorum scholis decantatum, quàm ad optima quæque capessenda hominem sibi sufficere, partamque ex virtute laudem nequaquam nos cum Deo partiri, qui in illius societatem nobiscum profecto venire non possit. Hæc quidem uti eleganter, ita impiè inculcat Dialogista apud Tullium lib. 3. de Natura Deorum: *Atque hoc quidem, inquit, mortales sic habent, externas commoditates, vineta, segetes, oliveta, ubertatem frugum, & fructuum, omnem denique commoditatem, prosperitatemque vitæ à Diis se habere, virtutem autem nemo unquam acceptam Deo retulit.* Uti verò Patres, qui Pelagianam hæresim scriptis oppugnarunt, ex gratiarum actione, quas ob accepta animi bona Deo referimus, à Deo nobismet eadem collata ineluctabili argumento probarunt, ita Stoicus ille aliâ prorsus viâ pergens, *Num quis, inquit, quòd bonus vir esset, gratias Diis egit unquam? At quòd dives, quòd honoratus, quòd incolumis, Jovemque Optim. Maxim. ob eas res appellat, non quòd nos justos, temperatos, sapientes efficiat.* Concinit huic alter ejusdem dogmatis

professor Seneca, hæc ad Lucilium scribens Epist. 20. *Huc cogitationes tuæ tendant, hoc cura, hoc opta, omnia alia vota Deo remissurus, ut contentus sis temetipso, & ex te nascentibus bonis.* Itaque cæterorum bonorum vota Deo illi remittebant, ad parandas verò animi dotes unumquemque sibi sufficere dicebant, solamque desidiofis, atque inertibus voluntatem deesse. Et hoc quidem Stoicæ sectæ dogma fuit, ex quo veluti fonte Pelagianas lacunas derivasse Hieronymus non uno loco affirmavit. In proemio lib. 4. Comment. in Jerem. scribit: *Hæresis Pythagoræ, & Zenonis ἀπαθείας & ἀναμάρτητος idest impassibilitatis, & impeccantiæ, quæ olim in Origene, & dudum in discipulis ejus Crunio, Evagrioque Pontico, & Joviniano jugulata est, caput reviviscere.* Et in itiq. Epistolæ ad Ctesiphontem testatur, hæresim Pelagianam omnium hæreticorum venena complecti, quæ de Philosophorum, & maxime Pythagoræ, & Zenonis Principis Stoicorum fonte manarunt. Cæterum harum rerum historiam tam altè repetere non vacat, mihi enim decretum est, ab his Scriptoribus Pelagianæ hæreseos initia auspicari, qui cum Christianæ religioni nomen dederint, pravas de divinâ gratiâ, atque humano arbitrio doctrinas asserentes sectæ fundamenta jecere.

Hæresis, quæ à promotore Pelagio nomen postea sortita est, Auctorem habuit Origenem Adamantium Alexandrinum virum satis suo nomine famosum. Hic, ut Lerinensis cap. 23. Commonit. verbis utar, *dum gratiâ Dei insolentiùs abutitur, dum ingenio suo nimium indulget, sibi que satis credit, dum parvipendit antiquam Christianæ religionis simplicitatem, dum se plus cuilibet sapere præsumit, dum Ecclesiasticas traditiones, & veterum magisteria contemmens &c.* omnium penè hæreticorum Magister evasit. Justinianus Imperator in literis ex Synodi sententia contra Origenem publicatis, quas Vigilus Papa, cæterique Patriarchæ, teste Liberato Diacono Breviarii cap. 23. subscribere, vocavit Origenem Paganorum, Manichæorum, & Arianorum Doctorem; & Theophilus Alexandrinus Antistes Epist. 1. Paschali Origenem *hydram omnium hæreseon ignominia causâ nuncupavit.* Nec injuriâ: etenim ille ingenio, quo acutissimo, ac

A sub-

subtilissimo polluit, velificatus more Academicorum in utramque partem sæpè disputans, diversafque in sacras literas interpretationes exarans ea problemata statuit, quæ subsecuti postea Hæresiarchæ sedulo excipientes, quò tanti viri patrocinium ostentarent, suorum errorum veluti fundamenta posuere. In hujus gloriæ partem unà cum cæteris venerunt Pelagiani, qui in Origenem natales suos referunt. Hieronymus, ex magno Origenis laudatore maximus postea ejusdem accusator, in sine Dialogorum Adamantium Pelagianorum *Anasium*, & in Epistola ad Ctesiphontem Pelagiani erroris *Principem* dicit, ibidem contra Pelagium exclamans: *Doctrina tua Origenis ramusculus est.* Tantum autem Pelagiani Origeni suo detulerunt, ut in omnibus unius Origenis auctoritate ducerentur, quod in calce dialogorum dixit laudatus Pater; *Transite ad Anasium vestrum, qui præterita in cælis, & antiqua delicta solvi dicit in baptismo, ut cuius in cæteris auctoritate ducimini, etiam in hac parte errorem sequamini.* Nusquam verò pejus Origenes audivit, quàm in libris Peri-archon, sunt enim ex erroribus confarinati, quorum syllabum recitat Hieronymus in Epistola ad Avitum. In eis non modò Pelagianis ova fovit, sed pullos certè exclusit. Etenim divinæ gratiæ munificentiam illis in libris penitus è medio sustulit, ne Deus personarum acceptor videretur; unde omnia Deï munera ex meritis suspendit, quæ postea Pelagiani grandioribus tibiis cecinere. Dabo Origenis loca insigniora, neque enim vacat per singula discurrere.

Tria præcipua fuere Pelagianorum paradoxa, quibus universum dogma innixum fuit; paucis illa insinuat sanctus Augustinus libro de *Dono persever.* cap. 2. *Tria sunt, ut scitis, quæ maximè adversus eos Catholica defendit Ecclesia; Quorum unum est, gratiam Dei non secundum merita nostra dari, quoniam Dei dona sunt, & Dei gratia etiam conferuntur merita universa iustorum. Alterum est, in quantacunque iustitia sine qualibuscunque peccatis in hoc corruptibili corpore neminem vivere. Tertium est, obnoxium nasci hominem peccato primi hominis, & vinculo damnationis obstrictum, nisi reatus, qui generatione contrahitur, regeneratione solvatur.* Origenes capitalem Pelagii sententiam, nempe gratiam Dei secundum merita dari, tam altè asseruit, ut certè illius sententiam Pelagius ipse mitigaverit, adeoque longè isto pejus Origenes locutus est. Imprimis Angelos non ex divina gratia in excellentiore hierarchia locatos fuisse docuit, sed cum patres à Deo effecti fuerint, ex propriis meritis hos præ aliis nobiliora dona, locumque sortitos finxit. Ita fatur lib. 2. Peri-archon cap. 9. *Verum quando rationabiles ipse creature, sicut frequenter ostendimus, & suo loco iterum ostendimus, arbitrii facultate donatæ sunt, libertas unumquemque voluntatis suæ, vel ad profectum per imitationem Dei provocavit, vel ad defectum per negligentiam traxit.* Hinc etiam Dæmones posse ad meliorem frugem converti, si velint, affirmare non dubitavit: *Et est altissimus, inquit, iste ordo rationalis creature, quæ se ita præceptis nequitie dedit, ut revocari nolit magis, quàm non possit, dum scelerum rabies jam libido est, & delectat.* Lib. 1. cap. 8. ubi iterum pluribus contendit, Angelos diversa officia promeruisse ex suis quæque meritis & studiis. Gratiam verò etiam hominibus ex meritis dari probat lib. 1. cap. 7. ubi ex meritis ipsum Joannem Baptistam in utero

matris sanctificatum fuisse commentatur. Etenim inde contendit, non unà cum corpore Baptistæ animam factam fuisse, quia jam antea illa sanctificantem gratiam promeruerat: *Quomodo, inquit, cum corpore simul facta est, & plasmata etiam illius anima, qui antequam in utero formaretur, notus esse Deo dicitur, & antequam de vulva procederet, sanctificatus est ab eo? Ne forte non iudicio, nec pro meritis replere aliquos Deus videatur Spiritu Sancto, & sanctificare, non merito.* Et quomodo effugimus illam vocem, quæ ait: *Nunquid iniustitia est apud Deum? Absit: vel illud, Nunquid personarum acceptio est apud Deum? Hoc enim consequitur eam defensionem, quæ anima subsistere simul cum corporibus asseratur.* Ecce uti planè absurdum reputat Adamantius, aliquem à Deo sanctificari sine merito, ne Deus & iniustus, & personarum acceptor iudicetur: quæ postea Pelagiani altiori voce declamarunt. Pessimè verò contra divinam gratiam disseruit lib. 2. cap. 6. ubi maximam gratiarum, nempe unionem hypostaticam ex præcedentibus assumpti hominis meritis datam fuisse scripsit, quod Pelagius asserere non est ausus: *Quòd autem, inquit, dilectionis perfectio, & meriti affectus sinceritas ei hanc inseparabilem cum Deo fecerit unitatem, ita ut non fortuita fuerit, aut cum personæ acceptione ejus animæ assumptio, sed virtutum suarum ei merito delata, audi ad eum Prophetam dicentem, dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem; propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo latitiæ, id est anima Christi cum Verbo Dei unum efficitur. Cujus sententiæ absurditatem cum Augustinus consideraret, exclamavit: Quis non dico Christianus, sed insanus hæc dicat? Libro de Prædest. Sanctorum cap. 15. Ubi adversarios exemplo hypostaticæ unionis, quam nulla merita præcesserunt, gratiam ex meritis dari affirmantes solidè confutat. Pelagiani initio quidem hæresis, licet Dei gratiam humanis meritis retribuere contenderent, id tamen in unione Verbi cum anima Christi contigisse nunquam dixeret; cæterum cum Augustinus exemplum de Christo urgeret dicens, esse præclarissimum lumen prædestinationis, & gratiæ, eoque veluti argumento prostratis adversariis insultaret: Respondetur quæso: ille homo, ut à Verbo Patri coæterno in unitatem personæ assumptus filius Dei unigenitus esset, unde hoc meruerit? Quod ejus bonum qualecunque præcessit? Quid egit ante, quid credidit, quid petivit, ut ad hanc ineffabilem excellentiam perveniret? Pelagiani convicti, & nulquam exitum reperientes, in desperationem acti, Origenis deliria de meritis unionem Verbi præcedentibus amplexati sunt. Hoc de postremis Pelagianis testatus est Cassianus lib. 5. de Incarnat. cap. 2. *Hoc utique, inquit, illa etiam, quam ante dixi, hæresis asserbat, Christum non propter se colendum, videlicet quia Deus esset, sed quia bonis, ac piis actibus Deum in se habere meruisset.* Et statim: Ergo vides, Pelagianum te virum vomere, Pelagiano te spiritu sibilare. Hinc hæresis Pelagiana mater evasit Nestorianæ blasphemix: neque enim homo potuisset mereri unionem cum Verbo, nisi priùs solitariè vixisset à Verbo separatus: quæ fuit hæresis Nestorii. De qua re plura inferius nobis describentur.*

Alter præcipuus Pelagianorum error fuit, posse hominem vivere sine quocunque peccato. Hoc autem celebre Origenis paradoxum erat, unde sunt illa ejusdem verba: *Verum Sanctum, cum ad virtutum*

Rom. 6.
Rom. 2.

Ps. 44.

tum venerit summam aem, ne in nocte quidem ea pati, quæ hominum sunt, nec cogitatione vitiorum aliqua tussillari. Ita quidem testatur Hieronymus in Epist. ad Ctesiphontem; rursus in proœmio Dialogorum ait: Illud autem Origenis proprium est, impossibile esse humanam à principio usque ad mortem non peccare naturam; Et rursum esse possibile, cum se quis ad meliora converterit, ad tantam fortitudinem pervenire, ut ultra peccare non possit. Unde in laudato proœmio lib. 4. com. in Jerem. impeccantiam Origenis hæresim merito nuncupavit. Hoc dogma Origenianæ Scholæ peculiare fuit, undè & Evagrius Monachus, qui in Synodo VI. act. 11. ex literis Sophronii Origenianæ penitentiæ secretarius fœdissimus dictus fuit, edidit librum, & sententias περὶ ἀναδέχους, inquit Hieronymus, quæ nos impassibilitatem, vel imperturbationem possumus dicere, quando nunquam animus ullo perturbationis vitio commoveretur. In Epist. ad Ctesiphontem. Cum verò non semel in sacris literis divini auxilii ad superandas tentationes necessarii mentio habeatur, hoc pacto id intelligendum esse Origenes pronuntiavit, ut virtus nobis à Deo ministrata ipsum sit liberum arbitrium, quo si gnæviter uti volumus, omnes hostium conatus possumus nullo negotio superare. Audiatur lib. 3. Peri-archon cap. 2. Non enim, ait, idem est habere vincendi virtutem, & vincere, sicut idem. Apostolus cautissimo sermone significat dicens, quia dabit Deus exitum, ut sustinere possitis, non ut sustineatis, multi enim sustinent, sed in tentatione vincuntur, à Deo autem datur, non ut sustineamus, alioquin nullum jam videretur esse certamen, sed ut sustinere possimus; Eadem autem virtute, quæ nobis data est, ut vincere possimus, secundum liberi arbitrii facultatem aut industriè utimur, & vincimus, aut segniter, & superamur. Et superius cap. 1. Ex quo utique non illud intelligitur, quia quod movetur manus v.g. ad verberandum injuste, vel ad furandum ex Deo est, sed hoc ipsum quod movetur, nempe manus, ex Deo est, nostrum verò est motus istos, quibus motum ex Deo habemus, vel ad bona, vel ad mala convertere. Ita ergo est, quod dicit Apostolus, quia virtutem quidem voluntatis accipimus, nos autem abutimur voluntate vel in bonis, vel in malis desideris. Ita eodem modo facit liberum arbitrium auctorem boni absque Deo, quo auctor est mali actus. Quare vult Origenes, in eo consistere indifferentiam liberi arbitrii, ut posse velle, seu potentia ipsa volitiva sit à Deo, non autem ipse actus volendi; hoc pacto Origenem indifferentiam voluntatis explicasse, olim etiam tradiderat Summus Theologorum Magister sanctus Thomas 3. contra Gent. cap. 89. Quidam verò, inquit, non intelligentes qualiter motum voluntatis Deus in nobis causare possit absque præiudicio libertatis voluntatis, conati sunt has auctoritates male exponere; ut scilicet dicerent, quod Deus causat in nobis velle, & perficere, in quantum dat nobis virtutem volendi, non autem sic, quod faciat nos velle hoc, vel illud, sicut exponit Origenes in 3. Periarchon liberum arbitrium defendens contra auctoritates prædictas. Idem planè sensit Pelagius, cuius hanc sententiam refert sanctus Doctor lib. de Grat. Christi cap. 4. Quod possumus omne bonum facere, dicere, cogitare, illius est, qui hoc posse adjuvat; quod verò bene vel agimus, vel loquimur, vel cogitamus, nostrum est. Item: Quod loqui possumus, Dei est; quod verò bene, vel male loquimur, nostrum est. Ubi verò Origenes exemplo manus usus est, Pelagius linguam in exemplum adduxit, itemque oculum: Quod possumus, ait, videre oculis, nostrum non est; quod verò

bene, aut male videmus hoc nostrum est. Hunc verò errorem latè insequitur Augustinus in laudato opere de Gratia Christi; Egregiè cap. 5. ex Apostolo sensum illum explodit: Non ait Deus est enim, qui operatur in vobis posse, tanquam ipsi jam velle, & operari per se ipsos habeant, nec in his duobus adiutorio ejus indigeant, sed ait: Deus enim est, qui operatur in vobis & velle, & perficere; vel sicut in aliis, & maxime Græc. Pbil. 2. eis codicibus legitur & velle, & operari: Videte si non Apostolus Gratia Dei futuros adversarios Origenem, & Pelagium sancto Spiritu tantò ante prævidit &c.

Tertius Pelagianorum error fuit, nullum esse originis peccatum; hoc certè palam nusquam ab Origene assertum fuit; imò si commentaria, seu homilia in Leviticum, quæ Origeni adscribantur, verè illum auctorem habuere, oppositum aperte docuit; In hom. 8. adductis duobus testimoniis ad probandum puerorum nascentium peccatum additur: Cum baptisma Ecclesiæ in remissionem peccatorum detur, secundum Ecclesiæ observantiam etiam parvulis baptismum dari, cum utique si nihil esset in parvulis, quod ad remissionem deberet, & indulgentiam pertinere, gratia baptismi superflua videretur. Idem repetitur hom. 12. sed nonnulli hæc homilias sancto Cyrillo Alexandrino tribuere, undè & inter illius volumina locum habent; Vossius incerto eadem Auctori deputat lib. 2. Hist. Pelag. p. 1. thes. 6. Ex Origenis tamen principiis tollendum esse originale peccatum, mihi probatum est; nam ad hujus vitæ miseria citrà divinæ justitiæ reprehensionem defendendas, non ad originis demerita cum Catholice Ecclesiæ recurrit, sed in aliâ superiori vitâ homines peccasse fingit, quorum postea criminum natæ recens animæ meritò pœnas darent; Totus est in hoc adstruendo Origenes lib. 3. Peri-archon initio, & lib. 2. cap. 9. undè sunt impia illa ejusdem verba: Justitia debet Creatoris in omnibus apparere, quæ ut mihi videtur, ita eadem lucidiùs ostendetur, si causas diversitatis unusquisque vel celestium, vel terrestrium, vel infernorum in semetipso præcedentes nativitate corpoream habere dicatur. Ubi Jacob in utero dilectum ob merita præcedentis vitæ, Esau verò reprobatum ob scelera antè conceptionem patrata stultè comminiscitur. Hinc sanctus Augustinus lib. 4. contra Jul. in fine ait: Hujus evidentia miseræ gentium philosophos nihil de peccato primi hominis sive scientes, sive credentes compulsi dicere, ob aliqua scelera suscepta in vitâ superiore pœnarum luendarum causâ nos esse natos. Quare cum in illorum sententiam transferit Origenes, nihil planè ille credidit de originali peccato. Et quidem cum citrà dubium Adamantius animas in aliâ anteriori vitâ peccasse dixerit, etiamsi centies in baptismo & tolli peccata, & nasci pueros peccato infectos asseruisset, haud indè illo auctore peccatum originis haberetur; Certè sanctus Hieronymus, cui Origeniani dogmatis fibræ perspectæ fuere, scribit, putasse Origenem, antiqua tantum peccata in baptismo auferri, etenim cum in calce Dial. asseruisset, peccatum originale dimitti in baptismo, ita Pelagianis insultat: Transite ad Amasium vestrum, qui præterita in cælis, & antiqua delicta solvi dicit in baptismo, ut ejus in cæteris auctoritate ducimini, etiam in hac parte errorem sequamini. Ergo Hieronymo teste Origenes non originale peccatum, sed habituale, ut ajunt, in superiori vitâ commissum in baptismo tolli autumavit. Hinc Origenes exponens illud Rom. 5. Sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, docet, Adamum exemplo nos

peccatores effecisse, ut qui inobediendiæ formam sequentes confituti sunt peccatores, obedientiam Christi imitantes salvi fiant; quæ est ipsa Pelagianorum explicatio, qui exemplo tantum, non verò alienius peccati transfusione Adamum posteris no-cuisse contendebant. Rufinus, qui Origenis volumina, doctrinamque supra cæteros apprimè cal-luit; peccatum originale negavit; unde & de Ma-gistro nobis suspicionem reliquit, de quo tamen cum nemine contenderem, tantum enim abest, ut dubias ego sententias Origeni affricem, quin potiùs longè illum à cæteris erroribus fuisse malle.

Ex his constat, Adamantium Pelagianis præci-nuisse, idque & Hieronymi testimonio, & Origenis ipsius verbis manifestum esse. Orosius etiam, qui Hieronymo, atque Augustino convixit, & coràm cum Pelagio altercatus est, initio Apologetici de li-bero arbitrio: *Quamquam, inquit, & hæc venenatis-simorum dogmatum abominatio habet etiam nunc vi-ventes mortuos, mortuosque viventes. Nam Origenes, Priscillianus, & Jovinianus olim apud se mortui in his vivunt, & non solum vivunt, sed etiam loquuntur; nunc verò Pelagius, & Cælestius, si in his perseverave-rint viventes mortui &c.* Ex Origenis castris Pela-gium novum Gratia hostem erupisse insignis An-nalium Ecclesiasticorum scriptor affirmavit tom. 4. ad annum 388. num. 110. *Pelagius & ipse Mona-ehus majore accessione impietatis novæ hæresis Auctor factus non amplius inter gregales militavit Origenis-tas, sed ipse sibi nomen conciliavit hæresis hære.* Idem tamen Pelagius noluit videri Origenista, imò sec-tam illam abominari professus in Concilio Diospo-litano, cum dixisset impios æternis pœnis punien-dos esse, addidit: *Et si quis aliter credit, Origenista est.* Apud Aug. lib. de Gestis Pelag. cap. 3. In libris etiam pro libero arbitrio adversus gratiam conscriptis inter Patres, quorum testimoniis suum dogma hinc conatus fuit, Origenem non nomi-navit, ut patet ex Augustini lib. de Nat. & Grat. Sciebat enim, pessimè illum apud Latinos audire; unde nec semel illum appellavit; Attamen Orige-nistæ Pelagium dilexere, isque vicissim parem eis-dem amoris vicem rependit, ut cap. 3. dicitur,

CAPUT II.

Rufinus Aquilejensis Origenista primus in Oc-cidente Pelagianorum errores docet. Pela-gius, ac Cælestius ejusdem in Urbe discipuli. Origenes à Theophilo Alexandria damnatur. Hieronymus, ac Rufinus mutuis se scriptis la-cerant. Anastasius Papa cum Origene Ru-finum damnat. Pelagius Rufini Opera Ro-ma in insignium virorum clientelam irrepit.

Rufinus Monachus Aquilejensis Origenianæ doctrinæ maximus propugnator, ac promo-tor, Pelagianorum idem Magister, & amicus fuit. Hieronymus lib. 4. in Jerem. in præfatione scribit, hæresim Zenonis, idest impassibilitatis, & impeccantia, quæ olim in Origene, & dudum in discipulis ejus Grunnio, Evagrioque Pontico, & Joviniano sugu-lata est, cœpisse per Pelagium reviviscere. Per Grunnium Rufinum intelligit, quem non semel hoc cognomine irridendum exhibet, alludens ad M. Grunnii Corocottæ Porcelli testamentum, quod olim cum risu à sanctis exceptum fuit. Et lib. 1.

in Jerem. in proœmio arguens Pelagium ait: *Quod non videns præcurfor ejus Grunnus olim visus est car-pere.* Hinc Cardinalis Baronius ad annum 402. num. 41. hæc scripsit: *Tantum absuit, ut Rufinus parato à Sancto Hieronymo antidoto curaretur, quin potiùs post Origenis errores, quos fovit, Pelagianæ hæresis aspides ex eis oboptos percaram sibi sobolem enutriverit.* Marius Mercator in Commonitorio contra Julianum ad Pintam Presbyterum, cum recitasset Theodori Mopsuesteni opinionem de natu-rali moriendi necessitate, cui, etiam si non peccas-set, Adam subjiçendus erat, hæc habet: *Hinc inep-tam, & non minus inimicam rectæ fidei quæstionem sub sanctæ recordationis Anastasio Romanæ Ecclesiæ Summo Pontifice Rufinus quondam natione Syrus Romæ pri-mus invexit, & ut erat argutus se quidem ab ejus in-vidiâ muniens per se proferre non ausus, Pelagium gente Britannum Monachum tunc decepit, eumque ad prædictam apprimè imbuit, atque insuituit impiam va-nitatem.* Hic Mercator fuit contemporaneus sancti Augustini, ad quem sanctus Doctor sexennio circi-ter à Rufini obitu literas datas recenset, ut cap. 9. ostendam. Quod Rufinus ex Syriâ Romam venit, postquam plenis quinque lustris in Oriente degit, Syrus vulgò habebatur, cum tamen in Aquilejensi pago natales sortitus fuerit; itemque ex eo, quod sub Anastasio Rufini doctrina Romæ publicata, & dein damnata fuit, putavit Mercator, Rufinum ean-dem sub eodem Pontifice urbi primitus intulisse, quod tamen in fine Pontificatus Siriciï contigisse mox tradam. Quare cum Rufinus primus fuerit, qui in Occidente Pelagianam hæresim docuerit, ac Pelagium; & Cælestium eadem imbuerit, idem-que in nostrâ hac Venetâ Provinciâ natus sit, in-suituti operis ratio postulat, ut unde vir eâ ætate percelebris, ac Augustino nostro commendatus in errores delapsus fuerit, colique Romam invexe-rit, exponamus.

Natus est Rufinus in territorio Aquileje Vene-tiarum Metropolis, ut ipse fateatur in literis ad Anas-tasium Papam Aquilejâ datis: *Post triginta, ait, serè annos parentibus redditus sum, & durum satis, atque inhumanum erat, si tam citò desererem eos, quos tam tardè reviseram.* Irrisit hominem Hieronymus Apol. 1. lib. 2. qui & parentes nominavit, & tamen non cum eis in patriâ, sed in vicinâ Metropoli morabatur: *Quos, inquit, quia non vult deserere, ne in-humanus putetur, aut durus, idcirco reliçtâ patriâ, Aquilejæ moratur.* In parvo castro eundem natum ex Apol. 2. Hieronymi patet: *Rogantem, ait, Ro-mam, ut eam illustrares presentia tuâ, oppiduli tui amore contempseris.* Testatur verò Rufinus initio serè prioris investivæ, se in Aquilejensi Ecclesiâ Christianæ religioni initiatum propè annum 379. & Monachum induisse Valeriano Episcopo, ac Chromatio ejusdem Ecclesiæ Presbytero. Orient-alium verò Monachorum famâ permotus cum Me-laniâ seniore Alexandriam se contulit. Baronius an-no 372. num. 35. contendit, utrumque in Ægyptum tum temporis navigasse, sed rectius id anno 371. con-tigisse dicitur. Nam Palladius Melaniæ, ac Rufini amicus, ac famosus Origenista in Lausiâ cap. 102. scribit, Melaniam pretiosâ suppellectile, quam se-cum Româ advexerat, Alexandria divenditâ in Æ-gyptias eremossecessisse, atque dimidium annum Mo-nasteriis visitandis insumpsisse: ortâ verò Alexandria contra Catholicos persecutione subsecutam Episcopos Orthodoxos Cæsaream in exilium deportatos.

Rufinus